
**A BELVÁROSI BRUNSZVIK
TERÉZ ÓVODA
ÉS
TULIPÁNOS TAGÓVODÁJÁNAK
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

TARTALOMJEGYZÉK

1.	AZ ÓVODA JOGI STÁTUSA, ADATAI.....	3
1.1.	A BELVÁROSI BRUNSZVIK TERÉZ ÓVODA SZEMÉLYI JELLEMZŐI	4
2.	BEVEZETŐ.....	5
3.	ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI, CÉLJA	6
3.1	GYERMEKKÉPÜNK	7
3.2	ÓVODAKÉPÜNK.....	9
3.3	PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA.....	11
4.	ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI.....	12
4.1	EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM.....	12
4.2.	ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS BIZTOSÍTÁSA.....	19
4.3	AZ ANYANYELVI-, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	21
4.4	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE, HABILITÁCIÓS, REHABILITÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK	23
5.	GYERMEKVÉDELEM, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	26
6.	KAPCSOLATRENDSZERÜNK	30
6.1.	ÓVODÁNK ÉS A CSALÁD	30
6.2.	ÓVODÁNK ÉS A BÖLCSŐDE	32
6.3.	ÓVODÁNK ÉS AZ ISKOLA	32
6.4.	ÓVODÁNK ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK.....	33
6.5.	ÓVODÁNK ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEK.....	33
6.6.	ÓVODÁNK EGYÉB KAPCSOLATAI.....	33
7.	A BELVÁROSI BRUNSZVIK TERÉZ ÓVODA TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	34
7.1.	JÁTÉK	34
7.2.	VERSELÉS, MESÉLÉS	37
7.3.	ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK, GYERMEKTÁNC.....	39
7.4.	RAJZOLÁS, FÉSTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA, VIZUÁLIS TEVÉKENYSÉGEK.....	42
7.5.	MOZGÁS.....	45
7.6.	A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	47
7.7.	MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	50
7.8.	TANULÁS.....	52
7.9	JELES NAPJAINK.....	55
8.	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	58
9.	ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	59
10.	PROGRAMUNKHOZ KAPCSOLÓDÓ SZAKIRODALMAK.....	60
11.	MELLÉKLET : ESZKÖZ ÉS FELSZERELÉS JEGYZÉK.....	62

1. **Az óvoda jogi státusa, adatai**

Az óvoda neve: **Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda**

Székhelye, telefonszáma: 8000 Székesfehérvár, Várkörút 14-16.

Tel/fax: (22) 311-002
(22) 315-531

Tagintézménye : Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda Tulipános Tagóvodája
8000 Székesfehérvár Kígyó u. 1/b.
(22) 312-607

Telephelye : 8000 Székesfehérvár Wathay F. u. 10/A.

Az intézmény típusa: Önkormányzati, napközi otthonos.

Az intézmény gazdálkodási jogköre: Az intézmény önállóan működő költségvetési szerv. A vonatkozó jogszabályok szerint a gazdasági szervezet feladatkörébe tartozó feladatokat a SZMJV Önkormányzata Humán Szolgáltató Intézet látja el.

Az óvoda befogadóképessége: 324 fő

Az óvoda felügyeleti szerve, fenntartója:

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata

Székesfehérvár, Városház tér 1.

Az óvodai csoportok száma: 14

1.1. A Belvárosi Brunsvik Teréz Óvoda személyi jellemzői

<i>Óvodánk dolgozóinak száma:</i>	52 fő
	44 fő: 8 órás főfoglalkozású
	1 fő: 6 órás főfoglalkozású óvodatitkár
	3 fő: rész foglalkozású udvari munkás.
	2 fő: rész foglalkozású takarító
	2 fő: rész foglalkozású pedagógiai asszisztens
<i>Óvodavezető:</i>	1 fő
<i>Beosztott óvónő:</i>	28 fő
<i>Dajka:</i>	14 fő

2. Bevezető

A Belvárosi Óvoda több, mint 50 éves múlttal, jelenlegi helyén működik az 1970-es évek elejétől.

Értékrendszerünk kialakításában és megtartásában nevelőtestületünk minden tagjának meghatározó szerepe van.

Intézményünkben évtizedek óta együtt dolgozó, a folytonos szakmai megújulást vállaló óvodapedagógusok dolgoznak, ezért helyi sajátosságainkra épülő nevelési programot írtunk. Arculatunk kialakításához irányt mutatott Nagy Jenőné: Nevelés a művészetek eszközeivel című alternatív programja.

A Brunszvik Teréz Óvoda 1960-ban nyitotta meg kapuit, mint a város első óvodának épült intézménye.

Büszkén vállaltuk fel, hogy névadónkhoz méltóan Brunszvik Teréz szellemiségét folytatjuk.

Székesfehérvár történelmi belvárosa és egy lakótelep közé ékelődött a tagóvodánk. Nevét stilizált kék-fehér tulipánokból álló tetődíszítményéről kapta. 1975 óta működő 6 csoportos nevelési intézmény.

Az óvodaegységeink fennállása óta a kimagasló tartalmi munkát itt dolgozó nevelőtestületünk hitvallása biztosítja.

Célkitűzéseink megvalósításához fontos, hogy az óvodánkban dolgozó felnőttek munkájukat legjobb tudásuk, lelkiismeretük szerint mintaszerűen, követésre méltó cselekedettel végezzék, módszertani és pszichológiai ismereteiket állandóan korszerűsítsék, figyelembe véve saját szakmai és gyakorlati tapasztalataikat. A folyamatos innováció mellett megőriztük a magyar óvodapedagógia hagyományos értékeit is.

Munkánk két alappillére: az egészséges életmódra nevelés és komplex művészeti nevelés.

Az anyanyelvi nevelést az egész nap folyamán megvalósuló, minden tevékenységet átszövő folyamatnak tekintjük.

A mindennapok pedagógiai munkájában fontos helyet tölt be a külső világ tevékeny megismerése, a természet megszerettetése, védelme.

Mindezek megvalósításánál figyelembe vesszük az életkori és egyéni sajátosságokat, ennek megfelelően gondoskodunk a közösségben végezhető sokszínű, minőségi tevékenységekről.

3. Óvodai nevelésünk alapelvei, célja

A gyermeki lét egyik legfontosabb jellegzetessége, hogy a fejlődés útját járja, mindig valahol útközben van. A gyermek kibontakozásának feltétele egy olyan bizalmat, biztonságot, szeretetet, segítségnyújtó megértést és toleranciát sugárzó gondoskodás, amelyben maximálisan érvényesítheti szükségleteit és jogait, „testre és lélekre szabott” kapaszkodót kap. Nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését és egyéni képességeinek kibontakoztatását nagy hangsúlyt fektetve a hátrányok kompenzálására és a tehetséggondozásra.

Minden gyermek és családja számára biztosítjuk az esélyegyenlőséget és az egyenlő hozzáférést, függetlenül anyanyelvtől, vallástól, etnikai hovatartozástól. Nevelőmunkánkat a családi nevelés kiegészítéseként is végezzük.

Célunk:

- Személyes érdeklődésétől indítva, empátikus közösségben érezze magát, otthonosan és biztonságban minden gyermek.
- Engedjük érvényesülni az érzelmi hatások sokféleségét. Mindezt ösztönző támogatásunkkal, jó szándékú bírálatunkkal kiegészítve, figyelembe véve egyéni érési ütemüket.

- Észrevétlenül, természetes egyszerűséggel segítjük őket ahhoz, hogy helyes önértékelésük kialakításával megtalálják helyüket a világban, kiteljesíthessék önmagukat, szárnyalhassanak.

3.1 Gyermekképünk

A gyermek fejlődő személyiség, önálló, szociális lény, individuum. Fejlődését meghatározó tényezők: öröklés, érés, nevelés, környezet. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként, s egyénenként változó lelki és testi szükségletei vannak. Óvodai nevelésünk során létrehoztuk azt a befogadó közeget, amelyben a gyermek személyisége kibontakozhat. Biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését és elősegítjük a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára biztosítjuk a szükséges segítséget.

Célunk olyan gyermek nevelése, aki érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő, szülőhelyéhez kötődő, környezetében jól tájékozódó egyéniség.

*„A korai nevelés a legfontosabb.
Amit az ember gyermekként lát,
Az segíti egész életében,
Hogy a jó felé orientálódjék.”*

/Brunsztvik Teréz/

Nevelő munkánk során kiemelten kezeljük az alábbi egyetemes értékek megalapozását:

Eszmei értékek:

- humanizmus
- demokratizmus

Erkölcsei és magatartási értékek:

- az én tisztelete
- a mások elfogadása
- a család, hazá tisztelete, szeretete
- felelősségtudat
- nyitottság, őszinteség, szeretet
- illem, udvariasság, alkalmazkodás

Kulturális értékek:

- a kultúra iránti igény, érzékenység
- hagyományápolás
- az ember és környezet harmóniája
- a természeti környezet tevékeny megismerése, védelme
- az élet tisztelete

3.2 Óvodaképünk

A székesfehérvári Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda nevelőtestülete felvállalja, hogy az eddigi értékeire épít a gyermekek folyamatos fejlődése érdekében.

Továbbra is biztosítjuk a családi, bizalommal teli, biztonságot nyújtó légkört. Segítjük az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, nagy hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartás kialakítására. Az egészséges életmód választását sokféle tevékenységgel (gyakori séták, kirándulások, hetenkénti vitamin napok, preventív torna) tesszük vonzóbbá a gyermekek számára.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet kínálunk, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra.

Valljuk, hogy gyermekeink a szocializáció során megtanulnak alkalmazkodni, értékeket megőrizni, képesek a kooperációra és a kommunikációra. Mindezeket beépítve személyiségükbe az óvoda közvetetten segíti a gyermekek iskolai közösségbe történő beilleszkedését.

Elhatárolódunk minden olyan tevékenységtől, amely a gyermekek testi és lelki fejlődését negatív irányba befolyásolja és elveszi tőlük a gyermekkort.

Számunkra érték a gyermekek érzelmi biztonsága, akik esztétikus, harmonikus, nyugodt környezetben tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni. Nevelésünk során alkalmazott pedagógiai intézkedések mindig a gyerekek személyiségéhez igazodnak az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is) .

A hazájukat elhagyni kényszerülő, migráns családok gyermekei számára biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Mindezt garantálják intézményünk jól képzett pedagógusai és gyermekszerető dolgozói, így óvodánk megteremti a stabil működését a fenntartó és a partnerek megaláztatására.

*„Kisgyermekem
csak nézzél
szerteszét, éretted
van itt minden ami szép.”
/Várnai Zseni/*

Törekszünk arra, hogy óvodánk működése a jelen és jövő kihívásainak megfeleljen.

Ugy alakítjuk mindennapjainkat, hogy derűs, biztonságérzetet adó, elfogadó, szeretetteljes légkörben, felhőtlen gyermekéveket élhessen minden óvodás.

Legfontosabb célunk a gyermekek életkorának megfelelő helyes életritmus kialakítása, testi és szociális fejlődésük elősegítése.

Ismereteket nyújtunk a világról, személyes, érzékelhető tapasztalatok, élményszerű tevékenységek által, játékosan az életre nevelünk.

Partneri viszony kialakítására törekszünk a szülőkkel, tiszteletben tartva nevelési elveiket, hangsúlyozzuk segítő szándékunkat.

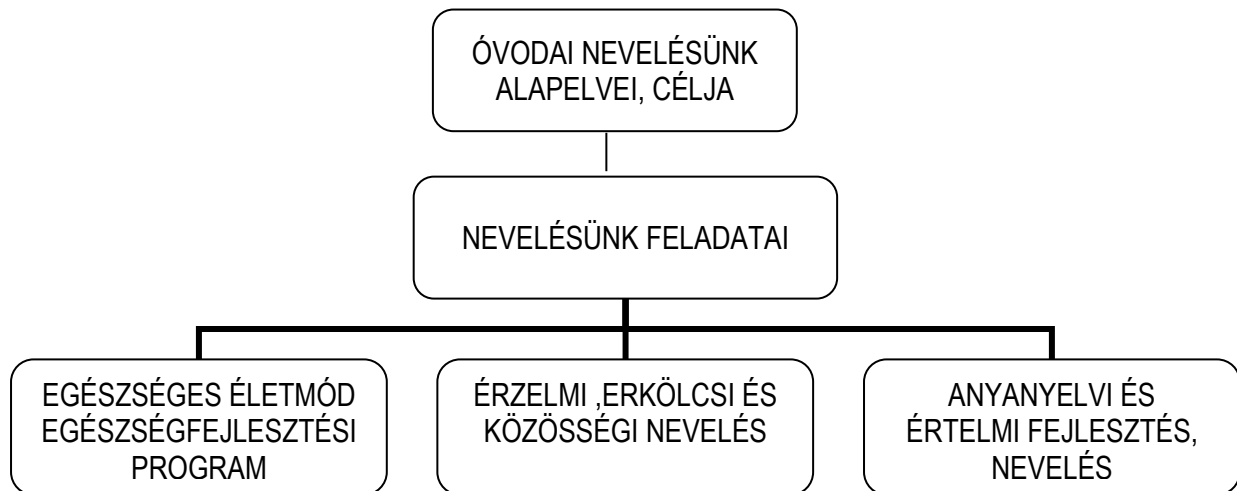
Ápoljuk a néphagyományt, mely keretet ad óvodai életünk egészének, elemi ismereteket nyújt a világról, a legközvetlenebb módon nevel a mindennapi élettel az életre.

Nevelésünk alapja a hiteles kommunikáció, ha mi képesek vagyunk erre, a gyermekek személyiségébe is beépül, természetessé válik. Tudunk örülni, szomorkodni, felfedezni, rácsodálkozni.

Otthonos, tiszta környezet megtartása, folyamatos alakítása a célunk, melyben hangsúlyt kapnak a természetes anyagok; a szín- és formavilág harmonikus egységet alkot.

Segítő kezet nyújtunk a nehezebb körülmények között élő gyermekek számára, fontos teret szánunk az önbizalom fokozásának, a felzárkóztatásnak és a tehetséggondozásnak.

3.3 Programunk rendszerábrája

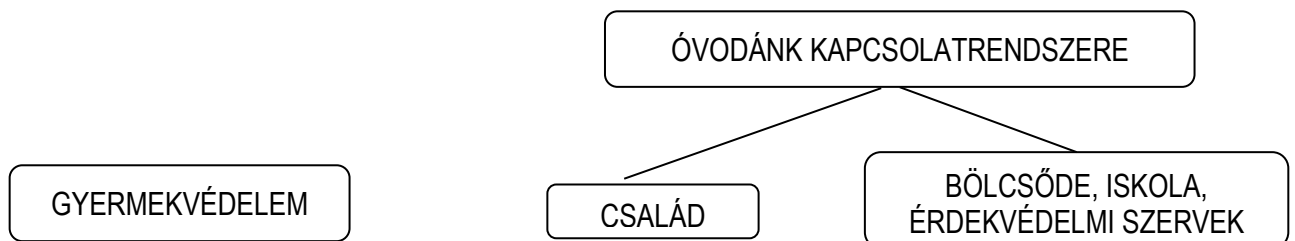
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI:

JÁTÉK

-MESÉLÉS, VERSELÉS
-ÉNEK, ÉNEKES JÁTÉKOK, ZENE, GYERMEKTÁNC
-RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA
VIZUÁLIS TEVÉKENYSÉG

-MOZGÁS
-A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE
-MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG

- TANULÁS

4. Óvodai nevelésünk feladatai

- Egészséges életmód alakítása. Egészségfejlesztési Program.
- Érzelmi , erkölcsi és közösségi nevelés biztosítása.
- Az anyanyelvi -, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

„Sohasem szabad szem elől téveszteniünk, hogy a gyermek önálló lény, és nevelői feladatunk éppen abban áll, hogy minél mélyebben megismerjük őt, képességeit, érdeklődését, és ennek megfelelően segítsük hozzá ahhoz, hogy a számára legmegfelelőbb életút kiformalódhassék előtte.”

/Popper Péter –Ranschburg Jenő/

4.1 Egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

Célunk:

- Tudatosan építjük fel a szokástanulás folyamatát, az étkezés, tisztálkodás, öltözködés szokásrendjét, és törekedjünk szilárd szokás- és szabályrendszer kialakítására.
- Alakítsuk ki bennük azt az értékrendet, mely elősegíti a környezettel való harmonikus kapcsolatot.
- Olyan gyermekeket neveljünk, akik együtt tudnak élni az élet legnagyobb ajándékával, az egészséggel.

Feladataink:

- Személyiségünkkel, környezeti attitűdjeinkkel, értékrendünkkel követendő példát mutatunk. A mindennapok tevékenységei így válnak szokásalakító gyakorlattá.
- Figyelünk a gyermekek egyéni szükségleteire, a meghitt kapcsolat megteremtésére, különös tekintettel a természetes test közelségre, az intimitásra.
- Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépéstől biztosítjuk, s mindaddig velük együtt végezzük a teendőket, amíg nem biztosak a

szokások sorrendjében. Ezt egyéni fejlettségüktől függően fokozatosan csökkentjük, így ösztönözzük őket a belülről fakadó önállóságuk, és a sikerélmények átélésére.

- Fontosnak tartjuk a higiénés szabályok betartását, a gyakori szellőztetést, a páratartalom biztosítását, a portalanítást, a fertőtlenítést, a környezet tisztán tartását, zöld növények elhelyezését.
- Tárgyi környezetünk kialakításakor törekszünk a jó közérzet, a nyugtató hatású színharmónia, a praktikus és esztétikus berendezés megteremtésére.
- A gyermekek egyéni tempóját és szükségleteit figyelembe véve szervezzük a folyamatos tízórait és uzsonnát, valamint a kötött tartamú ebédet.
- Igyekszünk egyéni szokásaikat, ízlésüket megismerni, formálni, tapintattal szoktatjuk őket a kívánt korszerű táplálkozási követelményekhez, ismeretlen ízekhez.
- Minden héten gyümölcs- és zöldségnapot iktatunk be, így ösztönözzük gyermekeinket a zöldség és gyümölcsök fogyasztására. Illetve a tejtermékek fogyasztását is ösztönözzük.
- A magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztását csökkentjük.
- Fontos szerep jut a pihenésnek és alvásnak, ritmusa követi a gyermekek életkorát és igényét.
- Tudatosan és játékosan szoktatjuk őket az egészséges életvitelre, biztosítjuk a mindennapos testedzést, lehetőség szerint a szabadban, mely elősegíti a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését, egészségük megóvását.
- Rendszeres speciális mozgással javítunk a lábstatikai rendellenességeken, és igyekszünk megelőzni a hanyag testtartás kialakulását. Napjaink „rohanó világában” „szükségük van a gyerekeknek egy nyugodt helyre, ahol a bizalom és a megértés uralkodik, ahol az egyéni és életkori sajátosságaiknak megfelelően foglalkoznak velük. Ezek a területek azok, ahol számítunk a speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki nevelési feladatok ellátására szakosodott kolleganők szakmai segítségére.
- Mindezekkel a betegségek megelőzésére törekszünk.

***„Szeresd egészségedet, mert ez a jelen.
Védd a kisgyermeket, mert ez a jövő.
Őrizd szüleid egészségét! – mert
a múlton épül fel a jelen és a jövő.”
(Bárczi Gusztáv)***

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás, erőszak megelőzése (lásd Az óvoda gyermekvédelmi feladatai, szociális hátrány enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések fejezet.)
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.

Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az óvoda étkeztetését a Stop 5 Fehérvár Kft biztosítja.

Az óvodai ételmezés nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló ételiszerek szükségességét.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- Szervezzenek az óvónők a szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként egy-két gyümölcs- és zöldség-napot.
- Adjanak tanácsot, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. Kerüljék a családi étkezés során az egészségtelen ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertessék meg az óvónők a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel- és italféleségekkel. Tegyék az étkezést örömtelivé, teremtsenek jó hangulatot az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsoljanak be a napi programba alternatív egészségfejlesztő programot, teremtsenek játékos alkalmat arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, gyümölcssaláta összeállítás).
- A foglalkozások során kerüljön lebonyolításra az egészséges táplálkozást népszerűsítő foglalkozás.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztése:

Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését. Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron). Heti 1-2 kötelező testnevelés foglalkozást vezet. Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt, a mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.

Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodás jellemezze, kivéve a kánikula időszakát. A nyári időszakban javasolt szellős ruházat, fejfedő, naptej, megfelelő UV szűrős napszemüveg használata.

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiéniája a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját szekrényében, polcon. A megfelelő ruházat kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot. A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését. A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában háromhetente.

Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Elvárás az óvoda dolgozóitól, hogy ne dohányozzanak.

A Tulipános Tagóvodánk részt vesz a Dohányzás megelőzési programban (Csiszta mókus; Illatória)

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel. Ide tartozik a segítségkérés, felnőtt értesítése. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások

A gyermekekkel

- az óvodai nevelési év, valamint
- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Önállóan végzi a személyével kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőket, képes szükségletei kielégítésére. Ismeri és betartja a kulturált étkezés szabályait.
- Tud társaihoz alkalmazkodva pihenni.
- Ezek belső igényévé válnak és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazza.
- Képes korának megfelelően mozogni, tájékozódni bármilyen új környezetben.
- Testben és lélekben egészséges, boldog, kiegyensúlyozott, harmóniában van önmagával és környezetével.

- A szabadban végzett rendszeres tevékenységek hatására kiegyensúlyozottá, edzetté, testileg- lelkileg- szellemileg teherbíróvá, felkészültté válik az iskolai életre.

4.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés biztosítása

*„Szentnek kell tartanunk a gyermek
érintetlen lelkét, amit abban ültetünk
minden próbát kiálljon.”
/Kodály Zoltán/*

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Célunk:

- Olyan légkört teremtsünk, melyben a gyermek boldog, mer, tud és akar társaival együttműködni.
- Érzelmi biztonságot nyújtó környezetben, a csoport normái alapján bontakozzanak ki egyéni értékei, erkölcsi tulajdonságai, önkifejező törekvései.
- Olyan gyermeket neveljünk, aki tud rácsodálkozni a körülötte lévő jóra, szépre, tiszteli és becsüli azt.
- Ismerje meg a gyermek szűkebb és tágabb környezetét, ezáltal erősítve a szülőföldhöz való kötődését.

Feladataink:

- Családias, szeretetteljes légkört biztosítunk, ahol az együttes tevékenységek során pozitív attitűd jön létre gyermek és felnőtt között, a befogadástól az óvodáskor végéig.
- A közös élményekre épülő tevékenységeink során kiemelt figyelmet fordítunk gyermekeink erkölcsi tulajdonságainak megalapozására (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), és akaratának (pl. önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat - , szabálytudat) az életkori sajátosságaihoz igazodó fejlődésére.
- Óvodánk minden alkalmazottja arra törekszik, hogy mintául szolgáljon a gyermekek és a felnőttek számára akár a kommunikáció, akár a viselkedés terén.
- A speciális ismereteket, sajátos törődést igénylő gyermekek fejlesztéséhez megfelelő szakemberek segítségét vesszük igénybe. (hátrányos helyzet, nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, kiemelkedő képességű gyerekek).
- Erősítjük a gyermekekben érzelmeikre épülő, kapcsolatteremtő- és megtartó képességeiket, törekedve a pozitív énkép kialakítására.

Az értékelés és a jutalmazás módjai :

Az értékelés és a jutalmazás az óvodában verbális és nonverbális kommunikációs eszközökkel, az érzelmek kifejezésével és a gyermekek különleges feladatokkal történő megbízásával történik. Tárgyi jutalmazás nem alkalmazható.

Fegyelmezési módszereink közé tartoznak a pozitív irányú mintaadás, átterelés, motiválás, megbeszélés, -szükség esetén -a tevékenység megállítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Megfelelő módon nyilvánítja ki érzelmeit.
- Elfogadja társait, reagál a metakommunikáció alapvető jelzéseire.
- Konfliktusos helyzetben egyezkedik.

- Társai szokatlan megnyilvánulásait (másság) megértéssel fogadja, tiszteli.
- Értékeli a dicséretet, elfogadja az elmarasztalást, elviseli a kudarcot.
- Örül a közösen elért sikereknek, és tud örülni mások sikerének.
- Ragaszkodik óvodánkhoz, a kisebb gyermekekhez, és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben nyilvánosságra hozza.
- Igyekszik legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válik az iskolába lépésre.

Az élet legnagyobb ajándéka, ha sikerül megtalálnia önmagát és a benne rejlő lehetőségeket.

4.3 Az anyanyelvi -, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

- Az óvodai nevelés minden területén törekedjünk –az életkori sajátosságok figyelembe vételével - anyanyelvünk ápolására, és az értelmi képességek maximális kibontakoztatására.
- Egy állandóan változó világban, örök alkalmazkodásra kell felkészítenünk, ugyanakkor arra is, hogy képes legyen megtalálni, megteremteni saját belső harmóniáját.
- Képesse váljon a bátor, önálló és kifejező kommunikációra.

Feladataink:

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul:

- Olyan változatos tevékenységeket biztosítunk a gyermekeknek, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek, ismereteket gyűjthetnek. Törekszünk ezek

rendszerezésére, célirányos bővítésére oly módon, hogy fejlődjenek megismerő, kognitív képességeik.

- Segítjük, hogy képesek legyenek alkalmazkodni –akár erőfeszítések árán --az egymást váltó szituációkhoz. Ezekből a megismételt erőfeszítésekből –amelyek néha kudarccal, máskor sikerrel végződnek -- a gyermekek megtanulják, hogy bízzanak tulajdon képességeikben és abban, hogy segítségünkkel előbb-utóbb sikert aratnak.
- Adottságaikat, képességeiket megismerve tudatosan bennünk, mely területen kell fejleszteni őket. Hisszük, hogy mindenki másban ügyes, másképpen fejlődik egyéni képessége.
- A felnőtt-gyermek kommunikációban világos, egyértelmű, konstruktív beszédhelyzetet teremtünk, a kívánság és elvárás megnevezésével.
- Bízgatásunkra bátran közlik önálló gondolataikat, próbálják megtalálni a megoldás különböző útjait. Olyan légkört biztosítunk, ahol a gyermekek mernek és tudnak társaikkal beszélgetni, együttműködni, kapcsolatot teremteni.
- Értsük meg és érezzük, hogy a szociálisan lassabban fejlődő gyermekek mit gondolnak, mit éreznek, mitől félnek, mire vágnak, s melyek azok a külső vagy belső gátak, melyek megnyilatkozásaiknak korlátot állítanak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermek megtanulja a külvilágot érzékelni, differenciálni, a közöset és a különbözőt felismerni.
- A spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket, jelenségeket rendszerezi, pontosan felidézi.
- Figyelemkoncentrációja, fogalmi gondolkodása, önkéntelen és szándékos figyelme kialakul.
- Vannak erősségei, lehet, hogy tehetséges is valamiben, de gyengébb képességeit sem szégyelli, ezen a téren is mer megnyilvánulni, elsősorban saját örömeire.
- Életkorának megfelelő szinten képes a folyamatos beszédre, bátran mesél, megnyilatkozik társai előtt.
- Elsajátítja és helyesen alkalmazza az alapvető kommunikációs illemszabályokat.

Bátorító nevelésünk során a gyermek nemcsak kitartó, türelmes és szorgalmas lesz, hanem azokat a gondolkodási és fizikai készségeket is elsajátítja és továbbfejleszti, amelyek alapján képes bonyolultabb ismeretek befogadására is.

Akik képesek másokat megérteni és másokkal együtt dolgozni, alkotni, élni, akik betartják a közösen kialakított határokat, korlátokat és így képesek saját elképzeléseiket, akár önmagukat is megvalósítani, azok sikeres emberek az életben.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése „Fejlődési napló”-ban történik.

4.4. A sajátos nevelés igényű és a BTM-es gyermekek nevelése, habilitációs, rehabilitációs tevékenységek

Óvodánk részt vesz a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarral küzdő, valamint sajátos nevelési igényű – az egyéb pszichés fejlődés zavarai miatti nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos - gyermekek óvodai nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.

Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a BTM-es, és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.

- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők és dajkák vesznek részt.
- Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai nevelési programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük – így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása – fejlesztésére, amit a társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A rehabilitáció általános célja:

- A sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése.
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

A rehabilitáció fő területei:

- Az észlelés – vizuális, akusztikus, vesztibuláris, kinesztéziás- fejlesztése
- A motoros készségek fejlesztése
- A beszéd- és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- A szociális készségek fejlesztése
- A kognitív készségek fejlesztése
- Az önellátás készségeinek fejlesztése

A rehabilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatás adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodában már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiány az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma 1-2 fő, a mindenkori számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg,

erről az óvodai nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékoság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az óvodavezető dönt.

- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

5. Gyermekvédelem, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Óvodánk gyermekvédelmi feladatai

„A gyermekek képezik azt az egyedüli kiváltságos osztályt, amely túllép a társadalmakon és korszakokon, túlterjed a határokon és érvényesül minden civilizációban.”

/ENSZ közgyűlés 1989. 11.

20./

Célunk:

- Prevenció.
- Optimális és egészséges fejlődés biztosítása minden gyermek számára.
- Az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása.
- Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Feladataink

Óvodapedagógus feladatai:

1. Általános gyermekvédelmi feladatok:

- Szeresse és tisztelje a gyermekeket.
- Hiteles, előítéletektől mentes, pozitív példát adó nevelő legyen.
- Éljen az egészséges életmód kialakításának teljes eszköztárával.
- Igyekezzen egyenrangú partneri viszonyt kialakítani a gyermekkel és családjával.
- Rendelkezzen olyan pedagógiai attitűddel, amely segíti a szülő megnyílását. (Gordon nev. módszer – értő figyelem).

2. Speciális gyermekvédelmi feladatok:

- Tudjon különbséget tenni a két gyermekvédelmi kategória között az alábbi ismérvek alapján:
 - Hátrányos helyzetű gyermek: akinek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak, családja életkörülményei, lehetséges életmódja, élethelyzete a társadalmi átlagnál lényegesen rosszabb.
 - Veszélyeztetett gyermek: akinek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza a veszélyeztető magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot.
- Tapintatosan derítse fel a szociálisan hátrányos helyzetet.
- Tárja fel a veszélyeztetettség okát (tervszerű szempontok szerinti felelősségteljes családlátogatás, beszélgetések).
- Feleljen meg a családgondozási szerepnek is, biztosítsa mindkét szülő egyenjogúságát (pl. válás esetén)
- Segítsen a szülőknek a nevelési problémák megoldásában (visszacsatolás!).
- Szeptember 30-ig minden óvónő végezzen felmérést a csoportjában.

- Készítsen feljegyzést (nem hivatalos nyilvántartás) a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, beilleszkedési, magatartási, fejlődési nehézségekkel és egyéb gyermekvédelmi problémával küzdő gyermekekről.
- Készítsen cselekvési tervet a probléma típusának és súlyosságának mérlegelésével (egyénre szabott fejlődési napló – fél éves rendszerességgel.)
- Iskolába kerülés előtt zárja le a dokumentumot (százalékosan értékeljen).

Gyermekvédelmi megbízott feladatai:

- Segítse és összehangolja a nevelőtestület gyermekvédelmi tevékenységét.
- Magas szintű empátiával és módszertani kultúrával rendelkezzen.
- A veszélyeztetett gyermekekről tájékoztatja az óvodavezetőt.
- Segíti az óvónőket a nevelési problémák megoldásában.
- Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változásokat, ezekre felhívja az óvodavezető és a nevelőtestület figyelmét.
- Első negyedévben tájékozódik a szociális támogatások esetleges változásáról.
- Tájékoztatja az érintetteket az önkormányzat által biztosított pénzügyi ellátásokról (rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, rendszeres gyermekvédelmi támogatás).
- Szükség esetén részt vesz a csoportos óvónőkkel együtt családlátogatáson, fogadó órai beszélgetésen.
- Folyamatosan tartja a kapcsolatot a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival, Fejér Megyei Gyermek Ideggondozó pszichológusaival, orvosával.
- Tanévzáró értekezleten a nevelőtestülettel és óvodavezetővel közösen áttekinti és összeveti az éves tervezett gyermekvédelmi munkát és a ténylegesen megvalósult tevékenységeket.
- Javaslatokat kér a következő tanév tervének elkészítéséhez a kollégáktól.

Óvodavezető feladatai:

- Minden esetben a gyermekek érdekeit védi, képviseli.
- Felel a pedagógiai munkáért, a gyermekvédelmi feladatok megszervezésért és ellátásáért.
- Felel a nevelőmunka biztonságos és egészséges feltételeinek megteremtéséért.
- Felel a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért.
- Ellenőrzi a nevelőtestület és a gyermekvédelmi megbízott munkájának hatékonyságát.
- Ügyel a munkatársi közösség adatvédő és titoktartási kötelezettségének betartására.
- Felel azért, hogy a fejlődési dokumentumok, a Szakértői Bizottság vizsgálati anyagai zárható helyen, csak az illetékes személyek részére legyenek megtekinthetők.
- Az óvoda - pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén - jelzéssel él a Gyermekjóléti Szolgálat felé.
- Ha a szülőt nem sikerül megnyerni, értesíti a jegyzőt és a Gyámhivatalt.
- Nem szüntetheti meg a gyermek óvodai elhelyezését – jogszabályban meghatározottnál több igazolatlan távollét, vagy fizetési hátralék miatt – ha a Gyámhatóság intézkedése során került intézményünkbe vagy hátrányos helyzetű.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermeknek őszinte, szeretetteljes a kapcsolata az óvónókkal.
- Az óvoda által biztosított különös védelemben él.
- Az óvónő sikeres felderítése megelőzte a gyermek helyzetének stagnálását, vagy negatív irányú változását.
- A gyermeknek sikerül beilleszkednie, a társak elfogadják, segítik.
- Az eltérő szocializációja miatti hátránya részben, vagy teljesen megszűnt.

- Korának megfelelő átlagos érettségi szintet eléri.
- A csoport toleranciája segítette mássága elfogadását.
- Szociális helyzete javult.
- A szülők bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, a gyermekvédelmi megbízotthoz.
- A beszélgetések, tapasztalatok kicserélése folyamatos.
- A család életvitelében változás történik.

6. Kapcsolatrendszerünk

6.1. Óvodánk és a család

Személyiségünket kell előbb olyanná, vagy megközelítőleg
*olyanná alakítanunk, amilyenné gyermekeinket,
vagy tanítványainkat szeretnénk.*
/ Ranschburg Jenő - Popper Péter/

Célunk:

- Továbbra is olyan nevelőközösség legyünk, amely őszinte, felszabadult légkörben együttműködik a nevelési programunkat jól ismerő, azzal egyetértő szülőkkel.
- Örüljenek a családok, hogy gyermekük „második otthonául” a mi intézményünket választották: érezzék a feléjük áradó bizalmat, elfogadást, bensőséges kapcsolatot sugárzó toleranciát.
- A különböző értékrenddel, nevelési attitűddel, érzelmekkel érkező szülőkkel - akiknek azonos jogaik és kötelességeik vannak - jól működő partneri viszonyt alakítsunk ki. Törekedjünk arra, hogy megismerjük a családok szokásait, sajátosságait, hogy szükség esetén segítséget tudjunk nyújtani.

Feladataink:

- Olyan nevelési attitűdöt választunk, ahol érvényesül az óvónő egyénisége, a szeretetteljes légkörben kinyílik a gyermek és általa a család is.
- Együttgondolkodásra törekszünk a szülőkkel az első találkozástól kezdve.
- Új szokások megbeszélésénél biztosítjuk az egyéni véleménynyilvánítást, a közös döntésen alapuló eredmény kialakításához (visszacsatolás a szülőhöz).
- Biztosítjuk „értő figyelemmel” (Gordon) a nyugodt, őszinte egymásra figyelmet.
- Tudják a szülők, hogy nevelésünk egyik alapelve, hogy tévedhetünk, sőt „szabad nem tudni” valamit.
- Tudjuk, hogy minden család, gyermek más és más - de van, amiben hasonló - , ezért nincsenek olyan „biztos” eljárások, melyek a körülményektől és az egyéniségtől függetlenül eredményesek (rugalmas pedagógia).
- Olyan alkalmakat, lehetőségeket nyújtunk a családnak, ahol tapasztalhatják nevelési módszereinket, így átélhetik azt az örömet, biztonságérzetet, hogy a mi óvodánkat választották.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Érzik, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, folytatjuk a családban megkezdett szocializációt, szeretjük gyermeküket.
- Megvalósul a kölcsönös nyitottság nemcsak az óvónókkal, hanem szülőtársaikkal is.
- Biztosak abban, hogy neveléssel kapcsolatos kérdéseikre őszinte választ, segítséget kapnak.
- Tapasztalják, hogy gyermekeiket bármiféle megkülönböztetés nélkül neveljük.
- Az óvodában eltöltött évek alatt családi barátságok kötődnek.
- Iskolakezdés előtt így köszönnek el az óvónóktól: „Köszönjük, jó volt itt, emlékezni fogunk ezekre az évekre, visszajövünk !”

6. 2. Óvodánk és a bölcsőde

A minél zökkenő mentesebb átmenetet előkészítjük a kölcsönös nyitottsággal, bizalommal. Ismerkedünk a hozzánk érkező gyermekekkel, így könnyebb beilleszkedésük a mi közösségünkbe.

6.3. Óvodánk és az iskola

Rendszeres a kapcsolatunk a testnevelés- és rajztagozatos, valamint az ének-zenei osztályokat indító intézményekkel.

A kölcsönös látogatások során megismerjük egymás munkáját.

Szaktanáraik minden évben személyesen tájékozódnak a kiemelkedő adottságú nagycsoportosaink képességéről.

A gyermekekkel közösen ellátogatunk az iskolába, hogy megismerhessék a következő új közösséget, az ottani szokásokat, környezetet.

Figyelemmel kísérjük gyermekeink beilleszkedését.

6.4. Óvodánk és a közművelődési intézmények

A jó kapcsolat kiépítésével hozzájárulunk nevelési feladataink sokoldalú megvalósításához. Úgy építjük bele ezeket a nevelési folyamatainkba, hogy gyermekeink napirendjét, nyugodt játékát, pihenését ne zavarja meg.

Érvényesítjük a kölcsönös nyitottságot (Múzeum, Színház, Képtár, Művelődési Házak, Könyvtár, Táncház).

A gyermekek és a szülők számára meghirdetett speciális programok terjesztésében csak a tájékoztató szerepet vállaljuk.

6.5. Óvodánk és az egészségügyi szervek

Külső kapcsolattartás formái:

- Tisztasági vizsgálatok évente többször minden csoportban.
- Fogászati szűrés évente.
- Tájékoztató előadások szervezése a szülők részére (orvos, védőnők).

6.6. Óvodánk egyéb kapcsolatai

- SZMJV Önkormányzata
- Humán Szakbizottság
- Polgármesteri Hivatal Egészségügyi, Oktatási és Szociális Iroda
- Humán Szolgáltató Intézet
- Területi Képviselő
- Érintett Nemzetiségi Önkormányzatok
- KLIK
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei, külföldi óvodák

7. A Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda tevékenységformái

„Mindehhez nem kell más, csak naponta együtt lenni a gyerekekkel, élni mindennapi életüket, néha megédesíteni a hétköznapi szürkeségét és észrevenni a legapróbb változásokat is. Ennyire egyszerű. Ennyire egyszerű? Igen, ha érvényesítünk egy régi bölcsességet: Láss, ne csak nézz!”

/Dr. Hegyi Ildikó/

7.1. Játék

*„ Mi volt öreg a legjobb? – JÁTSZANI!
S aztán? Hagyd a gyerekkort! – JÁTSZANI!
Vágyni a nagyvilágba? –JÁTSZANI!”*

Célunk:

- Olyan boldog gyermekkor megteremtése, ahol a cselekvések, élmények gyakori átélésével, a gyermek szabad képzettársításának elősegítésével egyéni vágyai, ötletei kibontakozhatnak.
- Nyitottak és segítőkészek legyünk a gyermeki játékon keresztül kapott jelzésekre, és segítsük azok figyelembevételével a gyermekek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődését.
- Törekedjünk arra, hogy a játék a gyermekek kreativitását fejlessze, erősítse és élményekhez juttassa őket

Feladataink:

- A játékhoz szükséges feltételek (légtér, hely, idő, eszköz, tapasztalatszerzés – élmények) biztosítása.
- A megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása.
- Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító módszereinek alkalmazása, tudatos jelenléttel, támogató, serkentő magatartással biztosítja, hogy a gyermekek megvalósíthassák elképzeléseiket.
- Napi munkánk során az SNI-s és BTM-es gyermekek esetében - az egyéni fejlettség függvényében - különleges bánásmód alkalmazása.

Tevékenységünk tartalma:

1. Gyakorló

- manipulációs
- verbális

2. Szerepjáték

- Leggazdagabb lehetőséget nyújtja a gyermekeknek az együttes tevékenységeikhez.
- Tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket, érzelmeiket tükrözi.
- Hozzásegíti őket :
 - a játék megszervezésénél az önkéntes, szabad választáshoz,
 - önállóságuk érvényesítéséhez
 - téma megválasztásában,
 - a szereplők közötti viszony életre keltésében,
 - a játékszerek és eszközök kiválasztásában,
 - a játék helyzet kialakításában
 - a szimbolikusan átélhető helyzetekben való viselkedésminták kialakításában.

3. Barkácsolás

- Gyermekeink „élethelyzeteket” alkotnak újra.
- E tevékenységük is a játékigényből indul ki.

4. Építő, konstruáló játék

- Ébresszük fel az „én csináltam” örömét, a „valamit alkotni” igényét.
- Tanítsuk meg gyermekeinket a konstrukciós eszközök használatára, az anyagok kezelésére.

A játék irányításában meghatározó:

- Az óvónő egyénisége, módszerei, a játékhoz való érzelmi motiváltsága, tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítást .
- A játékfolyamat elakadásakor – ha szükséges – segítő , ötletadó játszótárs, utánozható modell.
- Kész a gyermekek lelkiállapotának átérésére, az őszinte empátiára az oldott légkör megteremtése érdekében tréfás szavak, humoros kifejezések használatára.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermek képes a játéktémákban együttesen, kitartóan részt venni.
- Játékában dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Tapasztalja a szerkesztés, tervezés, alkotás eredményét.
- Élvezi a szabályjátékokat, képes a normák betartására.
- Társas viselkedésében megjelennek az elvárt magatartásformák, viselkedési szabályok.

7.2. Verselés, mesélés

*„A szó ékszer,
Édes, ékes, békességes,
Anyám szava gyöngyös, fényes,
Átadom, mint éket, ékszert.
Izzon, égjen, ha beszélek.”*

(Kiss Dénes)

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Célunk:

- A mindennapi meséléssel a gyermekek lelki nyugalmának, lelki békéjének biztosítása.
- Olyan választékos irodalmi anyag összeállítása, amely nyelvileg tiszta és értékes a gyermekek számára.
- A népmesék, a klasszikus, és a kortárs irodalmi művek segítségével, a pozitív személyiségjegyek formálása, és az érzelmi- értelmi, erkölcsi, etikai értékek megalapozása.
- Anyanyelvünk szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a gyermekek önkifejezésének megalapozása.

Feladataink:

- A gyermekek nyelvi képességének, szókincsének fejlesztése mesével, verssel, dramatizálással, bábozással, anyanyelvi játékokkal.
- A humor felhasználása, mely a feszültséget feloldhatja, a görcsösséget megszüntetheti.

- Nyugalmas hely (mesesarok) , meghitt hangulat biztosítása a figyelmes, csendes mesehallgatás érdekében.
- Esztétikai élménynyújtás.
- Napi munkánk során az SNI-s és BTM-es gyermekek esetében - az egyéni fejlettség függvényében - különleges bánásmód alkalmazása.

Tevékenységünk tartalma:

Kisebb gyermekeknél:

- mondókák, egyszerű verses mesék;
- népmesék
- rigmusok
- simogatók, tapsoltatók, höcöggetők, hintáztatók, vigasztalók;,
- rövid, rögtönzött történeteket halmozó láncmesék;
- rövid versek állatokról, természetről;
- dramatizálás, állatok hangjának utánzása;
- állatokról szóló egyszerű népmesék, műmesék;
- dramatizáló játékokat jellemzi egy-egy szerep kiválasztása az ehhez szükséges kellékek felvétele, egy-egy jellemző mozzanat egyéni eljátszása.

Nagyobb gyermekeknél:

- több versszakos mondókák, változatos kiszámolók
- népi hagyományokat felelevenítő mondókák
- a magyarság történelmét feldolgozó mondák
- klasszikus és kortárs irodalmi művek
- ismétlésekkel, refrénekekkel tagolt vidám, pattogó, ringató, lépegető, táncos ritmusú versek.
- Bonyodalmas, tréfás állat-, és tündérmesék a népmesék (műmesék) köréből
- Folytatásos elbeszélések, történetek

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Várja, igényli a mesehallgatást
- Szívesen ismételteti a mondókákat, rigmusokat, verseket.
- Vállalkozik a mesék, versek, mondókák elmondására.

- Képes életre kelteni a bábokat, szeret dramatizálni.
- Eseményeket, hallott, vagy kitalált meséket, történeteket megjegyez, összefüggően elmond.
- Ismer közmondásokat, szólásokat.
- A kialakult beszédhelyzethez alkalmazkodó, az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, kifejező a beszéde.
- Befogadóból „előadóvá” válik.

7.3. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

*„ A zene gazdagítja a kedélyt, nemesíti az ízlést,
fogékonyabbá tesz más szépségek iránt.”*

/Bárdos Lajos/

Célunk:

- A közös éneklés, közös énekes játék örömeinek megéreztetése a gyerekekkel, amelyen keresztül formálódik zenei anyanyelvük, kreativitásuk, ízlésük, esztétikai fogékonyságuk.
- Annak felismertetése, hogy a zene a kapcsolatteremtés eszköze.
- Gyermekeink „ne botorkáljanak süketen” az élet zenei hangzavarában, ezért szükséges velük megismertetni a zenét, mint lélekemelő és érzelmi kiegyensúlyozottságot nyújtó tevékenységet.

Feladataink:

- A felhasznált zenei anyagok (énekes népi játékok, kortárs művészeti alkotások) igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- Feltételek megteremtése a zenei alkotókedvhez.
- Az ének, a zene befogadására ösztönzés, zenei élményhez juttatással.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.
- Zenehallgatási anyag megválasztásánál a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi hovatartozás figyelembe vétele.
- Napi munkánk során az SNI-s és BTM-es gyermekek esetében - az egyéni fejlettség függvényében - különleges bánásmód alkalmazása.

Tevékenységünk tartalma:

Kisebb gyermekeknél:

Az érzelmi biztonság megteremtésével az emocionális kapcsolat kialakítására törekvés:

- ölbeli játékokkal;
- höcöggetőkkel;
- lovagoltatókkal;
- csiklandókkal;
- tenyérjátékokkal;
- ujj-játékokkal;

A spontán dalolgatás és mondókázás alkalmával az egyenletes lüktetés érzékeltetése.

Ajánlott 5-8 mondóka, valamint s-m-d, l-s-m, s-m-r-d, d-l-s hangkészletű dalok.

Zenei alapfogalmakkal való ismerkedés:

- halk, hangos;
- gyors, lassú;

- magas, mély.

Egyszerű ritmushangszerek használata.

Nagyobb gyermekeknél:

- Zenei alapfogalmak ismerete.
- Hangszerekkel való további ismerkedés, bővítése ORFF hangszerekkel.
- Hallásfejlődés kedvező alakítása megfelelő hangkészletű, hangterjedelmű és hangmagasságú dalokkal, valamint zenei játékokkal (visszhangjáték) és a gyakori ismételtetéssel.
- Mondókák, dalok ritmusának kiemelésével a gyermekek ritmusérzékének fejlesztése, kitalált, játékos mozdulatokkal, eszközökkel.
- Ajánlott 4-10 új mondóka, valamint 15-18 gyermekdal.
(hangkészlet bővülése: m-d-l, s-m-r-d, r-d-l, -s).
- Bonyolultabb énekes játékok játszása
(kapuzók, sorgyarapítók, párcserék, stb.)
- Különböző térformák megjelenítése
(kör, dupla kör, hullámvonal).
- Egyéni éneklésre ösztönzés.
- Dalos játékokkal, népi gyermektánc elemekkel az összerendezett, szép mozgás elősegítése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermek élvezettel játszik énekes játékokat.
- Gátlások nélkül tud egyedül énekelni.
- Élvezettel hallgatja a zenét, gyönyörködteti őt.
- Megkülönbözteti az elemi zenei fogalmakat.
- Érzékenyen reagál a természet, a környezet hangjaira.
- Érti az egyenletes lüktetést, a ritmust, használja az ütőhangszereket.
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Szeret önfeledten dudorászni, dalolni játék közben.

7.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, vizuális tevékenység

*„A szépség mindenütt ott van.
Nem rajta múlik, hogy nem tudjuk
meglátni.”*

/Rodin/

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Célunk:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
- A gyermekek tér, forma és szín képzetének gazdagítása.
- Esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, a „művészi látás” képességének megalapozása.

Feladataink:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése, tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.
- A gyermek fejlődését belülről serkentő motiválás megteremtése.
- Vizuális funkciók – szín, forma, tér – gazdagítása.
- Finom motorika fejlesztése.
- Gyermekmunkákból kiállítás szervezése a szülők számára.
- Napi munkánk során az SNI-s és BTM-es gyermekek esetében - az egyéni fejlettség függvényében - különleges bánásmód alkalmazása.

Tevékenységünk tartalma:

Kisebb gyermekeknél:

- A gyermekek élményeihez kapcsolódóan egyénileg választott témák kifejezése változatos ábrázolási technikák alkalmazásával. Pl: zsírkréta, ceruza, gyurma, textil, termékek stb.
- Firkálgatás, festés, a legkülönbözőbb anyagokkal és eszközökkel.
- Tapasztalatszerzés a színekről, formákról, méretekről, síkban és térben egyaránt.
- Képi elemek, részformák egymáshoz rendelése rajzolással, festéssel, ragasztással, karcolással, nyomattal.
- Rajzolgatás vízszintes és függőleges felületekre is különböző méretű papírra, táblára, aszfaltra, homokba egyaránt.
- A firkálgatásból, formaalakításból fejlesztés a képalakítás szintjére.
- A plasztikai munkáknál gyurkálás, formálgatás, díszítés különböző eljárásokkal: gombolyítás, lapítás, sodrás, bemélyítés, karcolás stb.
- Tapasztalatszerzés a térről: rakosgatással, építéssel változatos anyagok, játékok, használati tárgyak felhasználásával.
- A már meglévő és új eszközökből funkciót hordozó elemek készítése.

Nagyobb gyermekeknél:

- Képalakítás rajzolással és festéssel a csoportszobában és udvaron egyaránt, különböző felületű és méretű anyagokra.
- Emberalakok, tárgyak, környezet megjelenítése tapasztalatok, emlékképek, elképzelés alapján.
- Festés változatos technikákkal és eszközökkel – ujj, tenyér, szivacs, ecset, stb. – egyénileg választott színekkel, alap- és kevert színek alkalmazásával.
- Plasztikai munkák lenyomattal, karcolással és szurkálással: gyurkálás, gömbölyítés, lapítás, sodrás, kicsípés, tagolás, stb. technikák ötvözve.
- Képalakítás tépéssel, vágással, hajtogatással, ragasztással síkban és térben egyaránt, változatos anyagokkal pl. papír, karton, gyapjú, textil, fonal stb. – mikro csoportokban.

-
- Egyszerű ajándéktárgyak és játékok készítése szerkesztéssel, összerakással, díszítéssel pl. termések, szárazvirágok, viasz, textil.
 - Konstruálás, formálás révén tapasztalatok szerzése a különböző anyagok tulajdonságairól és felhasználhatóságáról.
 - Változatos térrendezés egyéni tapasztalataik, elképzeléseik alapján játékokból, textilből, a csoportszoba berendezési tárgyaiból egyaránt.
 - Figyelemfelkeltés a műalkotások, építészeti nevezetességek iránt séták, tárlatok és kiállítások látogatásakor.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Képzalkotásban egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit.
- Örül alkotásainak, beszélgetni tud róla, megfogalmazza értékítéletét.
- Önállóan és csoportosan is készít játékokat, ajándékokat, kellékeket.
- Alkotásaira jellemző a részletező formagazdagság, a változatos színhasználat és technikai kivitelezés. Színhasználatban érvényesíti kedvenc színeit.
- Képes újat létrehozni környezet tárgyaiból, eszközeiből síkban, térben egyaránt.
- Eljut a „valamit csinálni örömetől a valamit létrehozni öröméig”
- Plasztikai munkái egyéniek, részletezőek.
- Rácsodálkozik a szép látványra, tud gyönyörködni benne.

7.5. Mozgás

*„A mozgás sok mindenre orvosság,
de nincs olyan orvosság,
amely a mozgást helyettesítené.”*

/Görög bölcs mondása/

Célunk:

- A gyermekek mozgásszükségletének kielégítése.
- A természetes mozgáskészségek, testi képességek és a pszichomotoros képességek fejlesztése.
- A gyermekek esztétikus, összerendezett mozdulatainak formálása úgy, hogy szabad mozgáskedvük megmaradjon, fokozott figyelemmel társaik iránt.

Feladataink:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok igényes összeállítása.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében, különös figyelemmel a különleges bánásmódra jogosult gyermekekre.
- A légző- és keringési rendszer teljesítőképességének, valamint a csont-izom-idegrendszer teherbíró képességének növelése.
- Egyensúlyérzék, helyes testtartás, téri, időbeli tájékozódás fejlesztése.
- A személyiség akaratú tényezőinek fejlesztése (döntés, alkalmazkodó képesség, figyelem, fegyelem).
- Az egészséges életmód iránti igény erősítése, családi szemlélet formálása.

Tevékenységünk tartalma:

Kisebb gyermekeknél:

- Járások, futások játékos, utánozó módon.
- Támaszgyakorlatok (mászás, bújás, kúszás, csúszás) változatos formái.
- Játék a labdával, egyéb kézi szerekkel (körszalag, körkötél, kocka, babzsák stb.).
- Egyensúly-gyakorlatok talajon, vízszintes padon.
- Egyszerű, játékos ugrások, dobások gyakorlása.
- Néhány mozgásos játék szabályainak ismerete.

Nagyobb gyermekeknél:

- Járások, futások irány- és tempóváltoztatásokkal, akadályok leküzdésével.
- Egyensúly-gyakorlatok vízszintes és rézsútos szereken.
- Gimnasztikai gyakorlatok végzése:
 - testtartást javító gyakorlatok
 - kézi szerekkel végzett gyakorlatok
 - tornaszereken végzett gyakorlatok.
- Támaszgyakorlatok (mászás, bújás, kúszás, csúszás, rézsútos szereken is).
- Gurulóátfordulás különböző kiindulási helyzetekből előre, hátra, párosan is.
- Gurulás a test hossz tengelye körül.
- Ugrások (távol- és magasugrás).
- Dobások (egykezes, kétkezes, alsó, felső dobás).
- Függések.
- Labdajátékok, labdavezetés.
- Egyéni versengések, szabályjátékok.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Szeret mozogni, futni, kitartó a mozgásos játékokban.
- Betartja a szabályokat, tud sikert és kudarcot kezelni.
- Ismeri az irányokat, tud a térben tájékozódni.
- Nagymozgása, finommozgása kifinomult, egyensúlyészlelése kialakult.
- Támaszgyakorlatokat (mászás, bújás, kúszás, csúszás) rézsútos szereken is biztonsággal végez.
- Jó az ellenálló képessége, fizikai teherbírása.

7.6. A külső világ tevékeny megismerése

*„Én sem volnék, ha nem volnál,
ha te hozzám nem hajolnál,
te sem volnál, ha nem volnék,
ha én hozzád nem hajolnék.”*

/Kányádi Sándor/

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Célunk:

- A közvetlen és tágabb környezettel való, érzelmekkel átszőtt, pozitív kapcsolat kialakítása.
- A világ dolgait, jelenségeit érzékszervein keresztül megismerő, benne eligazodó gyermekek formálása, akik véleményalkotásra és döntésre képessé válnak.
- Elemi ismereteik kialakítása önmagukról és közvetlen környezetükről, szülőföldjükről, családjükről, a helyi- és néphagyományokról, szokásokról, és ezek védelméről.
- A környező világ tevékeny megismerése során mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli tapasztalatok szerzése és ezek tevékenység közbeni alkalmazása.

Feladataink:

- A tevékenységek szervezeti lehetőségeinek biztosítása és differenciált formáinak megteremtése.
- Felfedező ismeretszerzés, sikeres és sikertelen próbálkozások biztosítása, gyakorlása.
- Társadalmi környezettel való kapcsolat kiépítése (emberi alkotások, munkafolyamatok, az emberi együttélés szabályai, hagyományörzés)
- Környezetbarát életvitel kialakítása
- Egyéni fejlődési ütemet figyelembevevő, önálló tevékenységválasztást biztosító képességfejlesztés.
- Napi munkánk során az SNI-s és BTM-es gyermekek esetében - az egyéni fejlettség függvényében - különleges bánásmód alkalmazása.

Tevékenységünk tartalma:

A természeti és társadalmi környezet megismerésének területei, témakörei

1. A gyermek és környezete

- Család, óvoda, lakóhely.
- Testrészek, egészségvédelem.
- Emberek munkája, foglalkozása.
- Környezetünk mennyiség, tér, szín, formai viszonyai.
- Időjárás, természeti változások megfigyelése az évszakok körforgásában.
- Napszakok.
- Növény- és állatvilág.

2. A környezeti elemek védelme, alakítása

(Föld, élővilág, levegő, víz, település és táj).

3. Gyermekek az emberbarát környezetért

Mindezek keretét az évszakok adják, különböző fejlesztési célokkal.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Ismeri a házi- és vadállatokat, madarakat, bogarakat, környezete növényeit, és azok gondozását.
- A tárgyakat meg tudja számlálni legalább 10-ig, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönbözteti a jobbra-balra irányokat, érti és használja a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé stb.)
- Ismeri a közlekedési eszközöket, és az elemi közlekedési szabályokat.
- Képességei, érzelmei, kapcsolatai olyan szintűek, hogy megleli helyét a világban
- Óvja, védi, tiszteli a természetet, kimeríthetetlen kíváncsisággal fordul felé, és örömet jelent számára a világ csodáinak felfedezése.
- Elítéli a környezet élőlényeinek pusztítását.

7.7. Munka jellegű tevékenységek

*„Aludtam és azt álmodtam, az élet öröm.
Felébredtem és azt láttam, az élet kötelesség.
Dolgoztam és azt láttam, a kötelesség öröm.”*

/Rabindranath Tagore/

Célunk:

- Olyan képességek, készségek, tulajdonságok kialakítása cselekvő tapasztalással, amelyeken keresztül megszerettetjük a gyermeki munkát.
- A gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztése.

Feladataink:

- A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek biztosítása.
- Munkaeszközök használatának megtanítása.
- Az aktív játékos jelleg szem előtt tartása.
- Pozitív óvónői értékeléssel a gyermek fejlettségének, teherbírásának figyelembe vétele.
- Környezetük gondozásának, védelmének kiemelése.
- A saját és mások által végzett munka iránti tisztelet megalapozása, eredményének megbecsülése, fontosságának, hasznosságának méltatása.

- Napi munkánk során az SNI-s és BTM-es gyermekek esetében - az egyéni fejlettség függvényében - különleges bánásmód alkalmazása.

Tevékenységünk tartalma:

- Gyermekünk munka jellegű tevékenységének a játékból történő kibontakoztatása: elsősorban önmagukért, majd a közösségért (óvónői segítségadás, majd fokozatos önálló, öntevékeny feladatvégzés).

- Óvónői mintaadás az eszközök, fogások s azok sorrendiségének megismerésében.

Kisebb gyermekeknél:

Óvónői tevékenység figyelése: növény illetve állatgondozás, etetés (pl. élősarokban).

A madáretető vagy a kerti munka fázisainak figyelemmel kísérése.

Önkiszolgáló tevékenység:

A személyükkel kapcsolatos olyan munka végzése, amely egészségük károsodása nélkül, önállóan képesek (pl. étkezési, öltözködési, tisztálkodási stb.).

Nagyobb gyermekeknél:

Naposi munka:

- Közösén döntenek el a munkamegosztást.
- Az étkezéshez szükséges tevékenységek – előtte illetve utána – precíz, pontos elvégzése, ügyelve a környezet rendjére is.
- Rendszeresen segítenek a kicsik ellátásában.

Környezetük rendjének megőrzésével kapcsolatos, alkalmyszerű tevékenységek:

- Csoportszoba esztétikumának folyamatos figyelemmel kísérése, megőrzése.
- Természetsarok gondozása.
- Részvétel a játékszerek kisebb hibáinak megjavításában.
- Nagytakarítás a babaszobában, a babakonyhában.
- Udvari növényzetünk ápolása, védelme.
- Szívesen vállalkozzanak egyéni megbízatások elvégzésére.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Szeret társaival együtt dolgozni.
- Az eszközöket, szerszámokat rendeltetésszerűen használja.
- Igényévé válik körülötte a rend.
- Segít a kisebbeknek.
- Örömmel teljesíti kötelességeit.
- Önállóan, igényesen végzi a naposi munkát.
- Önértékelése fejlett.
- Célirányos kötelezettségvállalása életkorának megfelelő.

7.8. Tanulás

Célunk:

- A gyermekek ismeretei tapasztalatszerzésre, cselekvésre épüljenek, belső motivációból táplálkozzanak és a játékba ágyazódva valósuljanak meg (cselekvéses tanulás).
- Ez a játékos tevékenység biztosítsa a legtöbb alkalmat a következmények nélküli próbálkozásokra, tévedésekre és ezek nyomán létrejövő sikerre.
- A gyermeket nem „valamire” megtanítani kell, hanem csak hozzásegíteni, hogy a tudást maga szerezzze meg, amivel játékában és játékával tanul elsősorban.
- A gyermek teljes személyiségfejlődésében, ismeretszerzési folyamatában, tanulásában a spontán játék mellett jelentős szerepet játszik minden olyan tevékenység, melyet az óvónő kezdeményező irányításával, a játékoság messzemenő figyelembevételével végzünk.

Feladataink:

- Törekszünk arra, hogy minél több lehetősége nyíljon a gyermekeknek a játékos tevékenységekre, melyekhez helyet, időt, eszközöket és pedagógiai segítséget nyújtunk.
- Elfogadó, érzelemgazdag, megértő légkörben a gyermek választhat, alakíthat, felfedezhet – és tévedhet. Tévedése a tudás egyik nagyon fontos forrása, mely mindig új és új hatások, felfedezések felé hajtja a későbbiekben.
- Önfeledt, boldog tevékenységeik során kapjanak sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést. Alkalmazzuk a differenciált értékelést, a jutalmazás sokféle módszerét.
- Mindenkor elismerjük a legkisebb eredményt, megerősítjük, hogy azt újabb követhesse.
- Rávezetjük őket, mi a helyes viselkedés, milyen szabályokat fontos betartani játék közben.
- Engedjük őket az óvodában tapasztalni, elmélyülni, kíváncsiskodni.
- Napi munkánk során az SNI-s és BTM-es gyermekek esetében - az egyéni fejlettség függvényében - különleges bánásmód alkalmazása.

Tevékenységünk tartalma (általában)

Az érzelmi megközelítésű, saját élményű tanulás színtere, alapvető formája a JÁTÉK.

A tanulás utánzása, spontán tevékenységben valósul meg, amely az óvónóktól tudatos tervezést igényel.

Sokoldalú érzékszervi megtapasztalással vonzóvá tesszük az ismeretek befogadását. Felkészülünk arra, hogy a játékba integrált tanulás témái milyen műveltségi területeken belül, és milyen tartalmi megközelítésben kerülnek feldolgozásra.

Segítjük az önálló próbálkozásokat, hogy az ismeretek bevésődhessenek és rendszeré válhassanak, miközben szeretnénk elérni kitűzött céljainkat.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Tevékenységeiben dominánsan jelentkeznek az átélt élmények, tapasztalatok.
- A játékkal szerzett élmények többszöri átélésével a gyermek egyéni vágyai és ötletei teljesülnek.
- Boldog, mert mer, tud és akar társaival együttműködni, egymás sikerének velük együtt örülni.
- Érvényesíti kezdeményezőképességét, érdeklődése tartós
- Képes az egyszerű ok-okozati összefüggések megértésére, az ismeretek rendszerezésére, bővítésére, kreatív.
- Legyőzi a felmerülő akadályokat, és belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

A **hetirend** kialakítása a csoportban dolgozó óvónők önálló joga, alkalmazkodva a gyermek egyéni szükségleteihez és a helyi sajátosságokhoz, igényekhez.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

A **napirend** kialakításának szempontjai:

- A gyermekek életkori sajátosságai, egyéni jellemzői
- Rugalmasság
- Folyamatosság (időponthoz kötött : ebéd, nyitás, zárás, pihenés kezdete)
- Párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezése, szervezése. Tartalmas és minél hosszabb játékidő biztosítása.

7.9 Jeles napjaink

A közös tevékenység gyermekeink fejlődésének serkentője. A közös tervezgetések, készülődések a „holnap öröme” távlatot jelent számukra.

Gyermekeink életének jeles napja a születésnap.

Ünnepeink:

- Mihály nap
- Teréz nap
- Mikulás
- Adventi készülődés és karácsony
- Farsangi mulatság
- Nemzeti ünnepünk: március 15.
- Húsvét
- Nevelési évet záró események

8. Óvodai életünk

A Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda arculatának kialakításánál fontosnak tekintjük dolgozóink felkészültségét, személyiségüket és emberi értékeiket.

Az ideális óvodapedagógus mintaként szolgál, szakmaisága, tapasztalatai pedig hitelessé teszik a környezete számára.

Nevelőtestületünk számára a következő értékek alkotják nevelőmunkánk alapját : tolerancia, empátia, egymás segítése, megértése, elfogadása, az emberi méltóság tiszteletben tartása, az esztétikus óvodai környezet , a helyzethez és a gyerek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodás, felelősségtudat, az önművelési – önfejlesztési igény.

Az óvónő bánásmódját a különböző szituációk befolyásolják. Az, hogy az adott helyzetben mi tűnik a leginkább megfelelőnek, a tevékenység tartalma, a gyerekek életkora és sajátosságai, eddigi tapasztalatai és elképzelései alapján alakítja ki.

Az óvodába érkező gyermekek alapos megismerésének és szakszerű fejlesztésének alapvető feltétele az óvónők folyamatos önképzése, továbbképzése, önálló tanulása.

A dajkák munkájukat a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzik, egyértelműen elkülönítjük mely esetben kompetens, mely esetekben segítő a szerepük.

A dajka kompetens szerepkört tölt be:

- az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése során;
- a gyerekekről kapott információk felettesei felé való továbbításában;
- az óvoda vagyon- és állapotvédelmében;
- a névre szóló, hitelesített munkaköri leírásban rögzített feladatok önálló, szakszerű teljesítésében;
- minden olyan esetben, amikor felettesei – óvodavezető, gazdasági vezető, óvodapedagógus munkaköréből adódó, „Egyéb rendelkezések” alatt feltüntetett feladatokkal bízzák meg;
- saját szak- és önképzésében;
- megszerzett szakmai ismeret- és tudásanyagának a gyakorlati munkájába való beépítésében;
- munkakapcsolatainak kiépítésében, ápolásában;

- saját élményű tapasztalatainak átadásában;
- saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítésében;
- lelki egészségének védelmében

A dajka segítő szerepkört tölt be :

- az óvoda alap- és kiegészítő feladatainak teljesítésében;
- az óvoda nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának betöltése során;
- az óvoda minőségi szolgáltatást nyújtó feladatainak ellátása kapcsán;
- az óvoda által kitűzött minőségcélok elérésében;
- a gyerekek hátránykompenzálásának folyamatában;
- a gyerekek tehetséggondozásában;
- a gyerekek egyéni bánásmódot igénylő feladatellátása során;

Az alkalmazotti közösség tagjaitól is elvárjuk, hogy munkájukkal, magatartásukkal, személyes példájukkal segítsék megvalósítani nevelési feladatainkat:

- Ismerjék meg nevelési elveinket, csoportjaik nevelési terveit, működjenek együtt az óvónőkkel.
- Aktívan vegyenek részt a csoport életében.
- Ismerjék meg a csoportjuk napirendjét és a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodjanak.
- Munkájukban tükröződjön a gyermekek szeretete, elfogadása, tisztelete.
- Kulturált magatartással és beszédmintával segítsék a gyermekek nevelését.

Az óvoda tárgyi eszközeinek pótlása, cseréje és megújítása állandó feladatunk. Évente fejlesztéseket végzünk az intézményi költségvetésünk és az Önkormányzat anyagi lehetőségeinek igénybevételével valamint alapítványaink és pályázatok adta segítséggel.

Óvodánkban a csoportok kialakításánál a biológiai életkor és a nemek aránya játszik szerepet. Törekszünk a homogén életkorú gyermekcsoportok kialakítására.

A nehezen nevelhető vagy speciális fejlesztési igényű gyermek csoportbeli elhelyezésénél alapvető szempont a pedagógusok arányos terhelése, hogy elegendő ideje legyen az egyéni fejlesztésre (max. 1-2 fő/csoport).

A csoportok létszáma (az alapító okirat alapján) maximum 18-25 fő, intézményi szinten 324 fő.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Véleményezte

.....
Dátum

.....
Szülői Közösség

Elfogadta

.....
Dátum

.....
Nevelőtestület

Jóváhagyta

.....
Dátum

.....
Óvodaigazgató

10. Érvényességi rendelkezések

Az óvodai pedagógiai programunk érvényességi ideje és felülvizsgálata

A nevelőtestület határozata alapján érvényes:
2018. szeptember 1.- visszavonásig

Az óvodai pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- törvényi változások
- szerkezeti átalakítás
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol

Az óvodai pedagógiai program módosításának lehetséges módjai:

- írásbeli előterjesztés az óvodavezető felé
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten, véleménykérés, döntés a módosításról

Nyilvánosságra hozatal módja:

Tanévnyitó értekezleten, Szülői Szervezet értekezletén történő ismertetés.

Pedagógiai programunk hozzáférhető és megtekinthető:

- az óvoda igazgatójának irodájában
- minden gyermekcsoportban
- szülői tájékoztató táblán

11. Programunkhoz kapcsolódó szakirodalmak

2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (1996).

(A Kormány 363/2012.(XII.17.) Kormány Rendelete

A Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda Alapító okirata

A Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda és a Tulipános Óvoda korábbi Pedagógiai Programjai

Csetényi Attiláné óvodavezető „Gyermekmosoly” című programja (1996).

Nagy Jenőné: - Helyzetelemzés, Önmeghatározás, Döntés

/ Az óvodai program előkészítő szakasza/

OKKER Kiadó, Budapest; 1997.

- Óvodai programkészítés, de hogyan?

Országos Közoktatási Intézet, Budapest (NAT-TAN)

- Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel.

Jász- Nagykun-Szolnok megyei Pedagógiai Intézet,

Szolnok;

Pereszlényi Éva: A Helyi Óvodai Nevelési Program szakmai feltételrendszere

ALCKIS Bt. Budapest; 1997.

Dr. Buda Béla: Az empátia és a beleélés lélektana

(Gondolat, Budapest; 1985).

Gabnai Katalin: Drámajátékok

Marczibányi téri Művelődési Központ; 1987.

B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék

(CALIBRA Kiadó; 1993.).

Gósy Mária: A beszédészlelés és beszédmegértés folyamata

Budapest; 1992.

Beszéd és beszédviselkedés az óvodában

Budapest; 1993.

Sugárné Kádár Júlia: A beszédfejlődés útjai – beszédfejlesztés az óvodában

Tankönyvkiadó, Budapest; 1986.

Popper Péter - Ranschburg Jenő: Személyiségünk titkai

(RTV – Minerva, Budapest; 1978).

Forrai Katalin: Ének az óvodában

- (Zeneműkiadó, Budapest; 1977).
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
(Zeneműkiadó, Budapest; 1982).
- Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár?
Alex- Líra; 1992.
Az ember, aki óvodás
SZORT Bt., Budapest; 1997.
- Gaál Sándorné – Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az
óvodában
Color Print Nyomda, Szolnok
- Bakonyiné Vincze Ágnes – Nagyné Karza Ilona: Mozgás-öröm a szabadban
MULTIGRÁF GMK, Magyar-Pedagógiai Társaság
Kisgyermeknevelési Szakosztály; 1989.
- Porkolábné Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai program
„Kudarccal az iskolában”
(Volán – Humán Oktatási és Szolgáltató Rt. 1997.).

MELLÉKLET

A Pedagógiai Programunk megvalósításához az alábbi eszközök felszerelések szükségesek (az összeállításnál figyelembe vettük a 2020/12 (VIII.31.) EMMI rendeletet)

Csoportszoba berendezési tárgyai:

324db óvodai feketetők, 324db gyermekszék, 70db gyermekasztal, fényvédő és dekorfüggöny ablakonként, 60m² szőnyeg, 16db játéktartó polc, 14db fektető tároló, 14db élősarok állvány, 14db hőmérő, 14db eszköz előkészítő asztal, 14db textiltároló szekrény, 14db edény és evőeszköz tároló szekrény, 14db szeméttároló, 14db bábtartó, 14db könyvszekrény, 324db öltözőrekesz és öltözőpad, 120db abrosz, 324db takaró,

Gyermekmosdó berendezési tárgyai:

25db falitükör, 8db hőmérő, 16db fogmosó polc, 180db fésű, 180db fogmosó pohár, 8db körömkefe, 25db szappantartó, 8db fésűtartó, 8db papírkéztörő tartó, 25db folyékony szappanadagoló, 8db fedeles szeméttároló,

Tornaszoba felszerelése:

8db tornapad, 4db tornaszőnyeg (szivacs), 10m² polifoamszőnyeg (hideg padló burkolására), 10db bordásfal, 50db léglabda, 32db ugráló kötéll, 30db bot, 30db süni labda, 30db tornakarika, 8db füles labda, 1 garnitúra egyensúlydeszka, egyéb speciális fejlesztő eszközök típusonként 1-1 garnitúra.

Játékok:

Szerepjátékok, építő, konstruáló és szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás eszközei a csoport összetételének megfelelően minden fajtából, érzékelő észlelő játékok, emlékezet, figyelem, képzelet-fejlesztő játékok, gondolkodtató játékok fajtánként 3db/csoport.

Ének, zenei énekes játékok:

Felnőtt kézre: 8db xilofon, 8db felnőtt dob, 32db triangulum, 16db kiscintányér, fajtánként 6db ütőhangszerek vegyesen, kézi csörgő készlet, harmóniafa, 3db esővarázs, ritmus-szett, Gyermekkézre: teljes hangszerkészlet (ritmus és hallásfejlesztők) 1db csoportonként

Anyanyelvi fejlesztés eszközei:

1db „ képek az anyanyelvi neveléshez” , 16db kártyakészlet (szókincsbővítéshez), Bábkészlet csoportonként 1db, Kreatív készlet csoportonként 1db, Könyvek csoportonként 20 db, anyanyelvi fejlesztő eszközök 20 db csoportonként

Vizuális tevékenység:

Zsírkréta, filctoll, ceruzák, kréta, tempera, gombfesték, ecset, üvegfesték, tollak, olló, ragasztó különböző méretű és anyagú papírok, fólia, tus, henger, textilfesték, táblák, fűző, gyurma, festőállvány, Festő és rajzkészlet 1-1 db csoportonként

Külső világ tevékeny megismerés eszközei:

1 – 1 szemléltető képsorozatok, 1 – 1 állatok, növények, közlekedés, emberek világa képsorozat, 1db minimat készlet, 32db tükör, 32db logikai készlet, 8db teljes alakot mutató tükör, nagyító 1db csoportonként, videó és hangkazetták, 8 televízió, 8db CD-lejátszó, 4db diavetítő, 4db vetítő vászon. Évszaktábla 1 db csoportonként, 1-1 db csoportonként fa babaház-teljes családdal, Logico játékok 8db .

Munka tevékenység eszközei:

gyermek méretű szerszámok: locsoló kanna, gereblye, seprű, lapát, lombseprű, talicska

Udvar:

6db kerti asztal, kerti pad, 1db babaház, 5db udvari homokozó, 5+db takaróháló, 1 db sportlétra, 4db rugós játék, 6 db mászóka, 1db mérleghinta, mobil eszközök pl. Kismotorok, kerékpárok, rollerek. Rotikom készlet.

Pedagógiai munkát segítő eszközök:

Felnőtt asztalok székek, tároló szekrények, könyvszekrény, iratszekrény, telefon, fax, számítógép, Internet hozzáférhetőség, e-mail cím, nyomtató, fénymásoló, folyóiratok és szakkönyvek, védő és munkaruha, mentőláda.

Felnőtt munkavégzéshez szükséges eszközök:

Mosógép, centrifuga, vasaló, vasaló állvány, hűtőgép, porszívó, takarító eszközök. Fűnyíró, lombseprű, fűrógép, kerti olló, locsolótömlő és koci, gereblye, ásó, kapa, ecsetek, kézi szerszámok.